

**Sprawozdanie z realizacji
Programu Wspierania Rodziny
dla Miasta Wałbrzycha
w roku 2024**

Wałbrzych, luty 2025

Działania podejmowane w ramach Programu Wspierania Rodziny i kompleksowego wsparcia kobiet w ciąży i rodzin, skierowane są do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, dotkniętych przemocą, problemem uzależnień, jak również dla kobiet w ciąży, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie” i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Przyjęty Program zakłada kierunki działań, dzięki realizacji, których nastąpić ma:

- utrzymanie dziecka w rodzinie, bądź jego powrót do rodziny biologicznej poprzez podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych,
- poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym,
- przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych,
- diagnozowanie i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin,
- integrowanie i doskonalenie lokalnego systemu wsparcia rodziny, w tym kompetencji kadr działających na rzecz dziecka i rodziny,
- uwrażliwianie i aktywizowanie środowiska lokalnego na potrzeby dzieci i rodzin dysfunkcyjnych,
- promowanie rodziny, jako priorytetu w pracy instytucji i służb działających na jej rzecz,
- udzielanie niezbędnego wsparcia kobietom w ciąży i ich rodzinom zgodnie z ustawą „Za życiem”, pozostawaniu w gotowości przez asystenta rodziny do realizacji wsparcia dla kobiet i rodzin wynikających z ustawy.

Ustawa o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej nałożyła na gminę zadania, mające na celu stworzenie i realizowanie spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie, do których w szczególności należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3 - letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa;
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających;
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
  - d) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo — wychowawczej

Celem głównym Programu jest odnowienie utraconych lub osłabionych zdolności rodziny do

pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych, stworzenie spójnego systemu wsparcia w/w rodzin poprzez współpracę osób, instytucji, organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci, poprawa funkcjonowania rodzin, a tym samym pozostanie dzieci w rodzinach biologicznych jest możliwe tylko dzięki współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Program realizowany jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu, a jego monitorowanie odbywa się na bieżąco poprzez analizy jakościowe i ilościowe oraz sporządzanie corocznych sprawozdań i przedkładanie ich Radzie Miejskiej Wałbrzyskiego w terminie do 31 marca każdego roku.

Praca socjalna prowadzona w rodzinach zagrożonych występowaniem trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym, jak również na rzecz zapobiegania pogorszeniu się ich sytuacji. Celem pracy socjalnej jest umożliwienie, wspieranie lub wywołanie zmiany sposobu funkcjonowania osoby i rodziny oraz jej otoczenia, a także wzmacnianie potencjału osób i rodzin do przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych. Praca socjalna w głównej mierze realizowana jest przez pracowników socjalnych Działu ds. Pracy Socjalnej.

W 2024 r. wśród 967 rodzin z dziećmi (w tym 320 rodzin niepełnych) objętych wsparciem tut. Ośrodka bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych występowała w 321 rodzinach, z czego 198 rodzin zostało objętych wsparciem asystenta rodziny.

Dominującymi problemami w w/w rodzinach były: niskie kompetencje opiekuńczo wychowawcze, alkoholizm, uzależnienie od środków psychoaktywnych, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc oraz niepełnosprawność. Procedura „Niebieskiej Karty” prowadzona była w 38 rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny.

Praca z rodziną prowadzona przez asystentów rodzin.

We wzmocnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych znaczącym elementem wspierania rodziny byli asystenci rodziny. W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy „Za życiem” udzielali wsparcia poszczególnym członkom rodziny, prowadząc w rodzinach treningi podnoszenia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, rozwiązywania problemów w relacjach interpersonalnych, gospodarowania budżetem domowym, budowania własnej samooceny i poczucia własnej wartości, aktywizacji zawodowej.

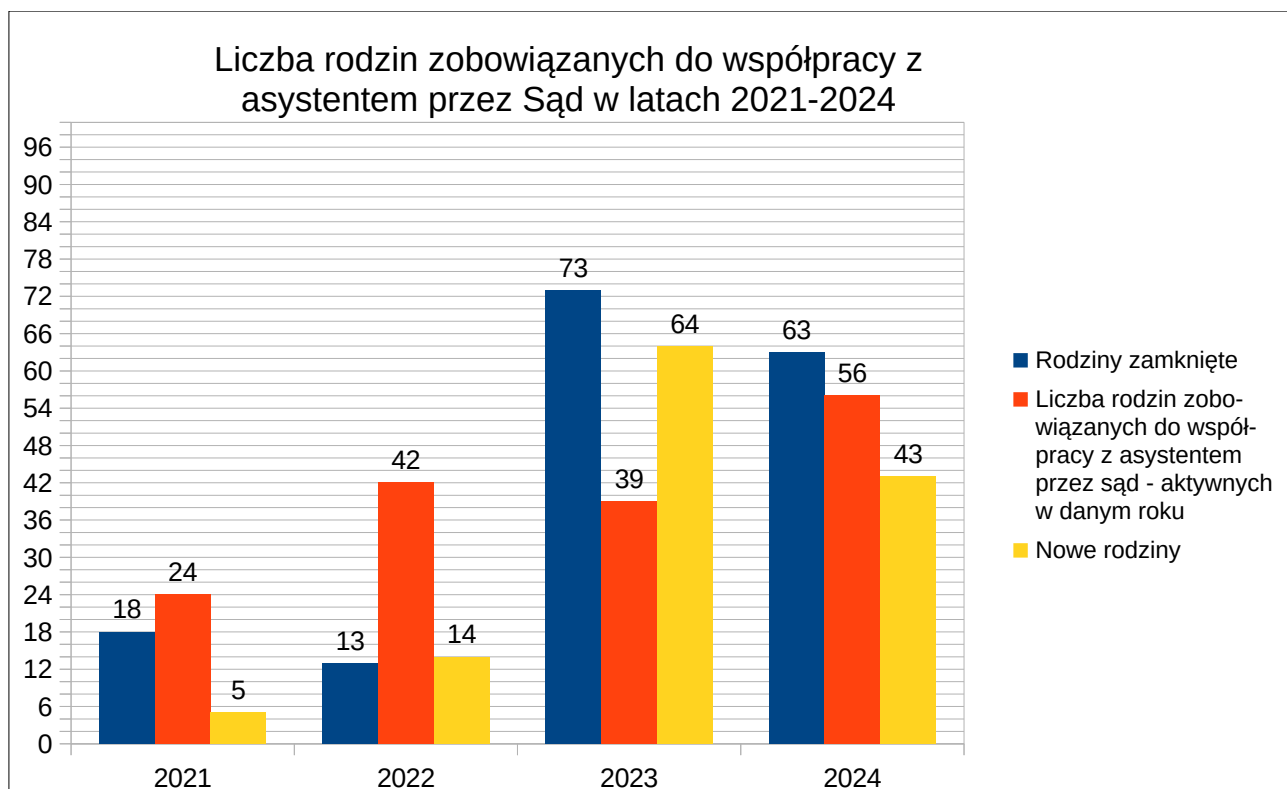
Asystenci rodziny w swojej pracy wykorzystują bezpośrednią pracę z rodziną i jej poszczególnymi członkami jak również pracę metodą grupową wykorzystując różne modele między innymi formę warsztatową. Rozpoczynając współpracę, rodzina wspólnie z asystentem sporządza plan pracy, który zawiera wspólnie ustalone cele, a jeśli sytuacja w rodzinie ulegnie zmianie (zmiana struktury rodziny np. narodziny lub zabezpieczenie dziecka), sporządzony zostaje aneks do planu. Zgodnie z zasadami i formami wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych praca asystenta rodziny skupiała się na wsparciu rodzin wychowujących dzieci w prawidłowym wykonywaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz pomocy rodzinom, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej w celu ich powrotu pod

opiekę rodziców.

W rodzinach przeżywających trudności opiekuńczo - wychowawcze, pracownik socjalny przeprowadza wywiad a następnie za zgodą rodziny sporządza wniosek o przyznanie asystenta, na podstawie którego następuje objęcie rodziny wsparciem. W przypadkach, gdy rodzina nie wyraża zgody na współpracę z asystentem rodziny pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji rodziny na podstawie której może wystąpić z wnioskiem o przyznanie rodzinie asystenta rodziny z postanowienia Sądu.

W 2024 roku z wniosku pracownika socjalnego asystenci rodzin objęli wsparciem 65 rodzin. Łącznie prowadzono współpracę z 198 rodzinami w tym z 56 rodzinami zobowiązanymi do współpracy z asystentem rodziny przez Sąd.

W 2024 r. znacznie wzrosła liczba rodzin zobowiązanych Sądowo do współpracy z asystentem rodziny.

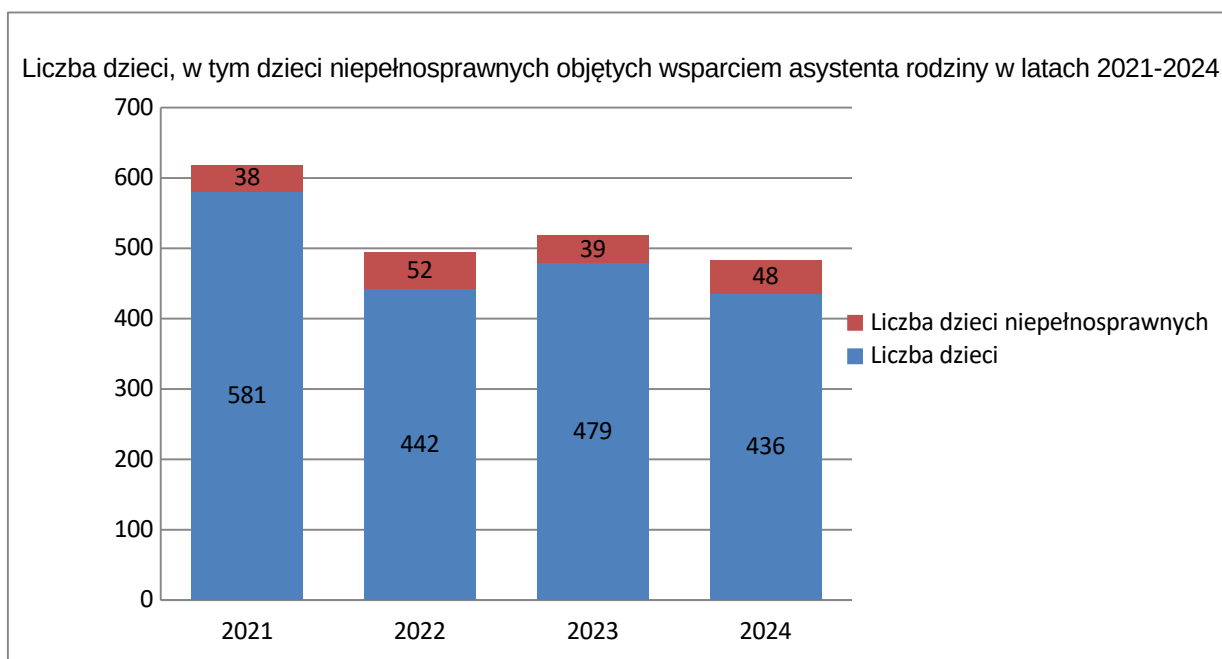

Współpraca z asystentem jest możliwa tylko po wyrażeniu zgody przez rodzinę i zostaje zakończona wraz z realizacją planu pracy (12 rodzin w 2024r.), zerwaniem współpracy (22 rodziny w 2024r.) przez klienta lub brakiem efektów współpracy (29 rodzin w 2024r.).

Tabela. Powody zakończenia współpracy w latach 2021-2024r.

Rok	BRAK EFEKTÓW	OŚIĄGNIĘCIE CELÓW	ZERWANIE WSPÓŁPRACY
2021 r.	24	56	21
2022 r.	9	38	21
2023 r.	16	31	26
2024 r.	29	12	22

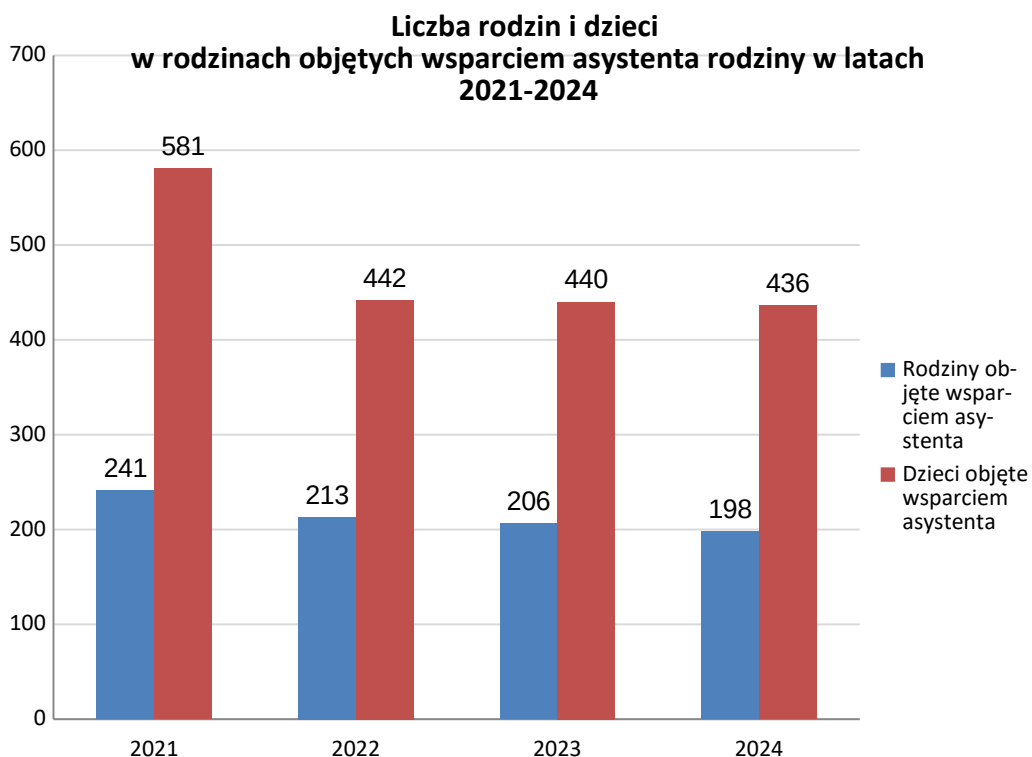
Wsparciem asystenta rodziny objęto 436 dzieci z czego 48 dzieci to dzieci niepełnosprawne, w szczególności dzieci niepełnosprawne intelektualnie, dotknięte ADHD, zaburzeniami ze spektrum autyzmu, FAS. Jest to znaczny wzrost występowania niepełnosprawności u dzieci w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Rodziny z dziećmi niepełnosprawnymi uczestniczyły w organizowanych przez dział spotkaniach grupy „Na niebiesko” dla rodziców dzieci w spektrum autyzmu i z niepełnosprawnościami. W 2024r. Odbyło się 9 „Spotkań na niebiesko” w których udział brało około 20 rodzin.

Z myślą o aktywizacji rodzin dotkniętych niepełnosprawnością zrealizowany został projekt „Pod wspólnym niebem” dofinansowany w ramach Dolnośląskich Małych Grantów. Projekt realizowany był od czerwca do sierpnia, we wszystkich działaniach udział wzięło łącznie

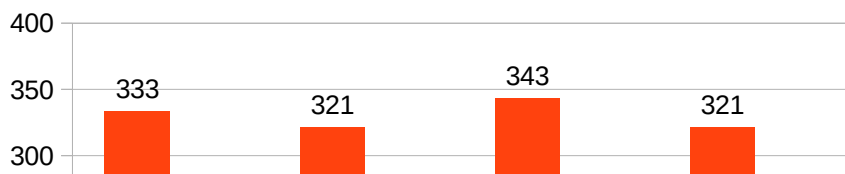
ponad 100 osób. Zrealizowano również bezpłatne zajęcia taneczne „Błękitna Zumba”. Od lutego do czerwca odbyło się 8 zajęć a w każdym z nich uczestniczyło ok 30 osób.

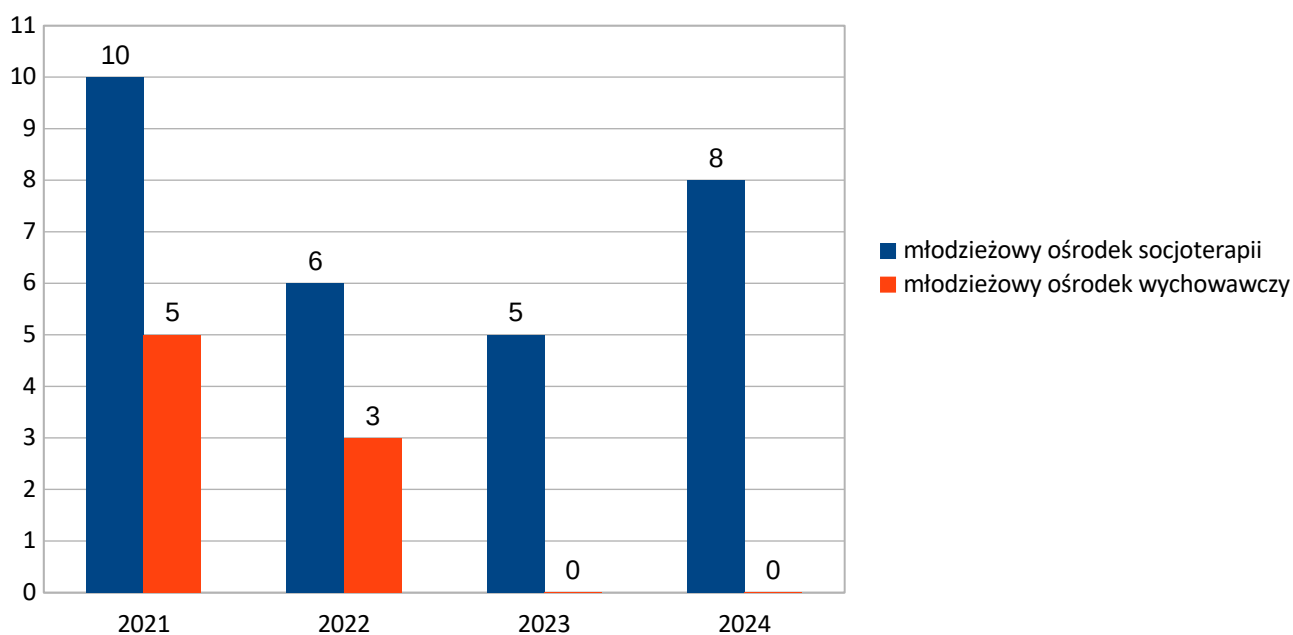
Rodziny, w których zdiagnozowane są trudności opiekuńczo-wychowawcze objęte są także pogłębioną pracą socjalną prowadzoną przez pracowników socjalnych oraz korzystają ze wsparcia specjalistów Działu Profilaktyki i Ośrodku.

W 2024 roku asystenci rodzin, spośród 321 rodzin ze zdiagnozowanymi problemami opiekuńczo-wychowawczymi objęli wsparciem 198 rodzin, co stanowi ok. 62 % rodzin, w których występują problemy opiekuńczo - wychowawcze.

Liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi w stosunku do liczby rodzin objętych wsparciem asystenta w latach 2021-2024

Liczba dzieci objętych wsparciem asystenta umieszczonych w MOS i MOW w latach 2021-2024

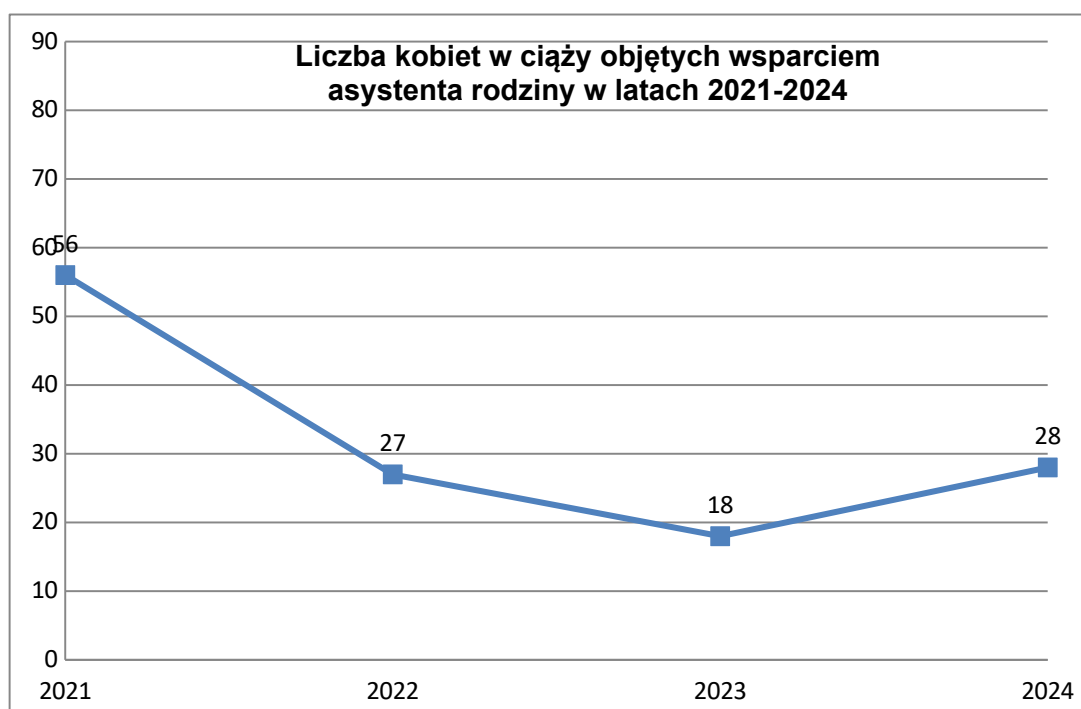
Dzieci i młodzież nie realizujący obowiązku szkolnego lub przejawiający zachowania demoralizacyjne na wniosek rodzica lub Sądu umieszczane są Młodzieżowym Ośrodkiem Socjoterapeutycznym lub w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym. W roku 2024r. wzrosła liczba dzieci umieszczonych w MOS w porównaniu do roku ubiegłego.

Realizacja zadań wynikających z ustawy „Za Życiem”

Zgodnie z ustawą „Za życiem” kobieta w ciąży, która zgłosi się do tut. Ośrodka otrzyma wsparcie asystenta rodziny, jak również zostanie stworzony dla niej indywidualny katalog możliwego wsparcia. Asystenci rodzin w miejscu zamieszkania matek w ciąży przeprowadzali indywidualne pogadanki, instruowali jak prawidłowo sprawować opiekę nad nowo narodzonym dzieckiem, wykorzystując do tego lalkę fantomową.

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy „Za życiem” asystenci rodzin udzielali wsparcia poszczególnym członkom rodziny, prowadząc w rodzinach treningi opiekuńczo-wychowawcze, prowadzenia gospodarstwa domowego, rozwiązywania problemów w relacjach interpersonalnych, gospodarowania budżetem domowym. Zgodnie z ustawą za życiem wsparciem w 2024 r. objęto 28 kobiety w ciąży, co jest znacznym wzrostem w porównaniu do roku 2023. Żadna z kobiet w ciąży objętych wsparciem asystenta nie była w ciąży zagrożonej i nie pobrała świadczeń w ramach ustawy.

Asystenci rodzin kierowali rodziny wymagające dodatkowego wsparcia w podnoszeniu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych do podjęcia współpracy z pedagogiem a w przypadku kryzysów emocjonalnych na konsultacje psychologiczne (tabela nr 1).

Choroby lub zaburzenia psychiczne występowały u 44 osób, w takich przypadkach asystent pomaga w znalezieniu odpowiedniego specjalisty i umówienia wizyty, leczenie podjęło 32 osób (tab. Nr 2.).

Uzależnienie od alkoholu i narkotyków występowało u 121 osób (tabela nr 3), leczenie podjęło 38 osób. Asystenci, w rodzinach w których pojawiał się problem z uzależnieniem motywowali do podjęcia odpowiedniej terapii, pomagali w uzyskaniu terminu i dopełnieniu wszelkich formalności. Osoby uzależnione podejmowały leczenie min. w Przychodni Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień „Anima”, Poradni dla Osób Uzależnionych w Świebodzicach, Zakładzie Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze, Ośrodku Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Radzimowicach.

W 2024 roku na 206 rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, niepełnosprawność wśród osób dorosłych występowała u 20 osób (tabela nr 4).

Tabela 1. Liczba osób objętych wsparciem asystenta skierowanych do pedagoga i psychologa w latach 2023-2024.

Specjalista	2023	2024
pedagog	125	115
psycholog	71	122

Specjalista	2023	2024
Liczba konsultacji pedagog DWR	597	706

Tabela 2. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta, u których zdiagnozowano problemy psychiczne w latach 2023-2024.

Rok	2023	2024
Liczba osób u których występowały choroby lub zaburzenia psychiczne	53	44
Liczba osób, które podjęły leczenie	30	32

Tabela 3. Liczba osób uzależnionych objętych wsparciem asystenta, w stosunku do osób, które podjęły leczenie w latach 2023-2024.

Rok	2023	2024
Uzależnienie od alkoholu		
Liczba osób uzależnionych	74	84
Liczba osób, które podjęły leczenie	52	24
Uzależnienie od środków psychoaktywnych		
Liczba osób uzależnionych	37	37
Liczba osób, które podjęły leczenie	17	14

Tabela 4. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem asystenta w latach 2023 - 2024

Rok	2023	2024
Liczba rodzin ogółem	206	198
Osoby pełnoletnie niepełnosprawne	19	20

Działania podejmowane przez asystentów rodziny mające na celu powrót dzieci pod opiekę rodziców biologicznych.

Niewydolność opiekuńczo-wychowawcza i związane z nią zaniedbania to główny powód umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej w 2024 r. Liczba zabezpieczeń dzieci z powodu uzależnienia od alkoholu i innych przyczyn nieznacznie wzrosła, znacznie spadła jednocześnie liczba zabezpieczeń spowodowana spożywaniem przez rodziców substancji psychoaktywnych.

Współpraca asystenta z rodziną, w której dzieci umieszczone są w pieczy zastępczej ma na celu ich powrót pod opiekę rodziców biologicznych. Jeśli do zabezpieczenia dziecka w pieczy dochodzi w trakcie realizacji planu pracy, asystent sporządza aneks, który zawiera niezbędne do podjęcia działania przez asystenta i rodzinę.

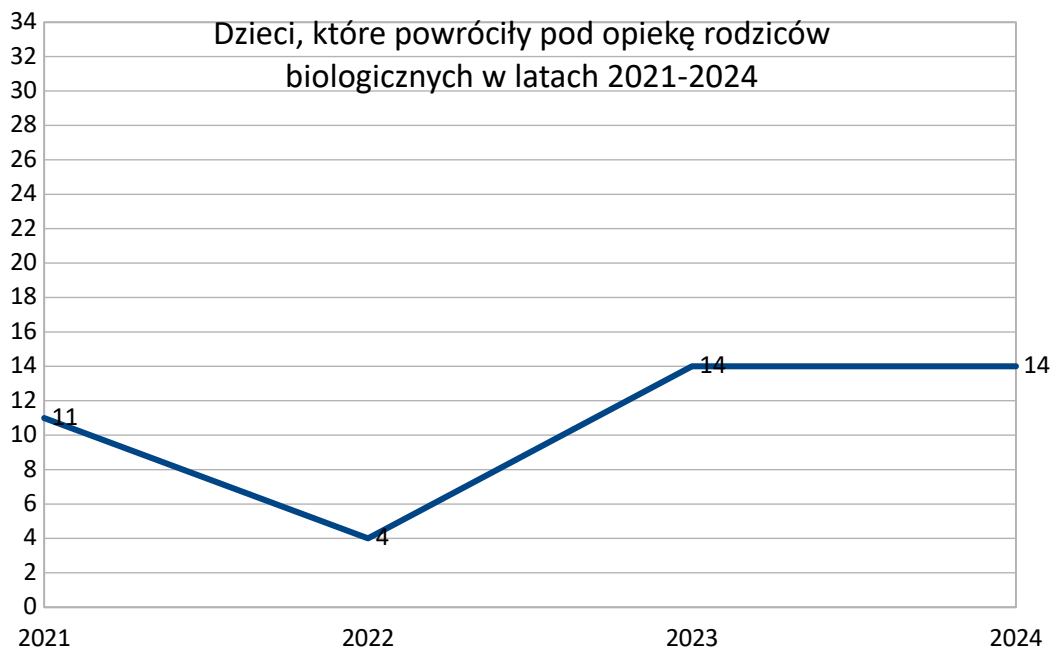
Asystent rodziny prowadzi ścisłą współpracę z Działem Pieczy Zastępczej, a także z placówkami do których trafia dziecko po zabezpieczeniu. Uczestniczy w spotkaniach odbywających się w DPZ lub COPOW, sporządza opinie dot. funkcjonowania rodziny. Zapoznaje

się z planem pomocy dziecku, ściśle współpracuje z koordynatorem DPZ. Podejmuje z rodziną działania, które są spójne z działaniami zawartymi w planach DPZ i domami dziecka.

Tabela 5. Liczba dzieci zabezpieczonych w pieczy zastępczej w trakcie współpracy z asystentem rodziny, według przyczyn zabezpieczenia w latach 2023 - 2024.

Przyczyna umieszczenia	2023	2024
nadużywanie alkoholu przez rodziców	12	14
zażywanie środków psychoaktywnych przez rodziców	11	5
przemoc wobec dzieci	5	5
brak podstawowych kompetencji opiekuńczo-wychowawczych i współpracy z asystentem rodziny (zaniedbania zdrowotne, edukacyjne, narażanie dziecka na utratę zdrowia lub życia przez niewłaściwe sprawowanie opieki)	15	25
inne (zaburzenia psychiczne, zakład karny, pozostawienie w szpitalu)	10	13
Łącznie	53	62

Z uwagi na podjęte działania przy wsparciu asystenta rodziny w 2024 r. do rodzin biologicznych powróciło 14 dzieci z 9 rodzin. Liczba dzieci jest taka sama jak w roku 2023.

W 2024 r. zakończono współpracę z 64 rodzinami, z czego założone cele osiągnięto w 29 rodzinach, współpracę z asystentem rodziny zerwało 22 rodziny (wyjazd z miasta Wałbrzysza, niechęć do podjęcia działań nad odzyskaniem dzieci) z powodu braku efektów zakończono współpracę z 12 rodzinami, które zostały objęte pracą socjalną pracownika socjalnego.

Powody zakończonej współpracy w latach 2023-2024 przedstawia poniższa tabela.

Rok	BRAK EFEKTÓW	OSIĄGNIĘCIE CEŁÓW	ZERWANIE WSPÓŁPRACY	RAZEM
2023 r.	16	31	26	73
2024 r.	12	29	22	63

Proporcjonalnie do ilości rodzin z którymi zakończono współpracę, w 2024r. więcej rodzin zrealizowało plan pracy (46%) niż w roku ubiegłym (42%).

Działania podejmowane przez asystentów rodziny mające na celu podnoszenie kompetencji rodzin.

Asystenci rodziny wspierają rodziny w realizacji wspólnie sporządzonego planu pracy. Przeprowadzają treningi podnoszące kompetencje opiekuńczo-wychowawcze, treningi czystości, aktywizacji zawodowej, prowadzenia gospodarstwa domowego, zarządzania budżetem, umiejętności interpersonalnych. Proponują rodzinom uczestnictwo w życiu społecznym poprzez organizowanie działań oraz wskazywanie wydarzeń rodzinnych i kulturowych na terenie miasta, jako sposób na aktywne spędzanie czasu i wzmacnianie relacji rodzic-dziecko.

Asystenci towarzyszą rodzinom podczas każdej aktywności życiowej w jakiej rodzina wymaga wsparcia tj. wizyty w przychodniach zdrowia, poradniach, urzędach, pomagają przy rejestracji i uzupełnianiu dokumentów. Monitorują realizację obowiązku szkolnego dzieci poprzez współpracę z wychowawcami oraz pedagogami szkolnymi, pomagają dzieciom w odrabianiu zadań domowych, wskazują rodzicom konieczność zapewnienia dziecku niezbędnych przyborów szkolnych oraz miejsca do nauki, wskazują metody pracy z dzieckiem zgodnie z etapami rozwoju oraz zaleceniami z PPP.

Asystenci rodziny podejmując działania na rzecz rodzin objętych wsparciem współpracują ze wszystkimi instytucjami tj. kuratorami, wychowawcami i pedagogami ze szkół, przedszkoli, świetlicami, placówkami ochrony zdrowia, policją, strażą miejską, Młodzieżowymi Ośrodkami Wychowawczymi, Młodzieżowymi Ośrodkami Socjoterapeutycznymi oraz organizacjami pozarządowymi, Fundacją Rozwoju Ekonomii Społecznej (7 Niebo, Zielony Zakątek), Fundacją Kalejdoskop Autyzmu, Fundacją Dobrostan, Polskim Związkiem Głuchych, Fundacją Ogrody Edukacyjne.

W przypadku rodzin, które wymagają dodatkowego wsparcia we wzmacnianiu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, asystent rodziny kieruje do współpracy z pedagogiem.

Pedagodzy DWR prowadzą indywidualne konsultacje ze wszystkimi członkami rodziny. Konsultacje odbywają się zarówno w miejscu zamieszkania rodziny jak i w biurze w Centrum Aktywności Lokalnej. Pedagog zgodnie z sugestią asystenta, wraz z rodziną ustala obszary i cele pracy, które realizowane są poprzez pedagogizację, treningi opiekuńczo-wychowawcze, wskazywanie prawidłowych metod wychowawczych, właściwych sposobów reagowania rodzica na pojawiające się problemy wychowawcze, przedstawianie metod wspierania prawidłowego rozwoju dziecka. Pedagog udziela wsparcia pedagogicznego również dzieciom w szczególności w zakresie rozpoznawania i radzenia sobie z emocjami, wskazywanie właściwych zachowań, omawianie i pomoc w szukaniu rozwiązań problemów dziecka. Pedagodzy co trzy miesiące sporządzają okresową ocenę współpracy z rodziną, w której uwzględniają podjęte działania oraz obszar do dalszej współpracy, jeśli rodzina jej wymaga.

W 2024 r. pedagodzy DWR przeprowadzili 706 indywidualnych konsultacji.

W celu aktywizacji społecznej rodzin przez asystentów i pedagogów prowadzone są zajęcia i warsztaty edukacyjne. Przeprowadzono min.:

- bal karnawałowy zorganizowany we współpracy z ZPWD
- warsztaty dla dzieci - „Sensoryczny Dzień Mamy”, „Dzień książki”, „Dzień rodziny”, warsztaty logopedyczne, cykl warsztatów malarskich, warsztaty teatralne „Witajcie w naszej bajce”
- warsztaty dla całych rodzin - „Obrazy z mchu”, „Makramy”, Wielkanocna Sensoryka i Warsztaty Mikołajkowe, „Sami nie wiemy co jeszcze możemy”, „Ja i moje ciało”, „Widzę siebie w tym zawodzie”
- warsztaty dla rodziców - „Kobieta to ja”, warsztaty kulinarne, warsztaty „Świadomego Macierzyństwa dla Młodych Matek i Kobiet w Ciąży” oraz certyfikowane warsztaty „Szkoła dla rodziców”,
- zrealizowano projekt „Pod wspólnym niebem” w ramach Dolnośląskich Małych Grantów,
- wycieczki finansowane przez Fundację Ogrody Edukacyjne tj. Rudawy Janowickie, Zagroda Edukacyjna,
- zajęcia sportowe „Błękitna zumba” dla rodziców i dzieci w ramach grupy „Spotkania na Niebiesko”,
- grupy wsparcia: „Spotkania na niebiesko”, Liga Mistrzów, Dobrostan,
- kontynuowany i realizowany był projekt „Chodź, poznaj, pokochaj” – wycieczki krajoznawcze - „Tajemniczy Dolny Śląsk” (m.in. wycieczki wyjazdowe),
- zajęcia propagujące dorobek kulturalny miasta Wałbrzycha poprzez współpracę z instytucjami kultury (Muzeum Porcelany, Biblioteka Miejska, Galeria BWA, Teatr Lalki i Aktora, Stara Kopalnia, WOK, Kino Apollo itp.),
- kampanie promocyjne mające na celu pozyskanie rodzin wspierających.

W przeprowadzonych działaniach wzięło udział ponad 500 osób.

Pedagodzy w 2024r. przeprowadzili trzy edycje „Szkół dla rodziców” oraz rozszerzonej „Szkół dla rodziców - Nastolatek”. Celem warsztatów było podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych. Warsztaty ukończyło łącznie 68 osób.

Asystenci rodziny w 2024r. kontynuowali projekt socjalny **„Chodź, poznaj, pokochaj”**, którego celem jest integracja społeczna, nauka aktywnego spędzania czasu wolnego, kształtowanie prawidłowych postaw wobec otoczenia i świata. Odbyły się wycieczki na Chełmiec, Stary Książ szlakiem Hohenbergów oraz wycieczka z przewodnikiem historycznym szlakiem Świebodzic. W wymienionych działaniach uczestniczyło łącznie 35 osób.

Rodzice nadal wspierają się i spotykają w ramach grupy samopomocowej „**Liga mistrzów**”. Grupa ma na celu ułatwienie jej członkom radzenie sobie z obciążeniami i trudnościami. Grupa dedykowana jest osobą dotkniętym wieloma problemami społecznymi tj. niskie kompetencje opiekuńczo - wychowawcze, alkoholizm, narkomania. Spotkania obejmują wzajemne wsparcie przy pokonywaniu trudności, zdobywanie wiedzy na temat trudnych sytuacji społecznych, poznawanie nowych form radzenia sobie z problemami, aktywizację społeczną poprzez wspólne wyjścia.

Kontynuowane są „**Spotkania na Niebiesko**”. Celem grupy jest samopomoc, integracja, szczerzenie świadomości i akceptacji dla niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna rodziców dzieci z niepełnosprawnościami. Spotkania odbywają się raz w miesiącu. Organizowane są spotkania ze specjalistami, warsztaty oddechowe, racjonalnej terapii zachowań, wspólnie uczestniczymy w ważnych wydarzeniach i happeningach odbywających się na terenie miasta. Corocznie uczestniczymy w obchodach Światowego Dnia Autyzmu oraz Międzynarodowym Dniu Osób z Niepełnosprawnościami. Zorganizowaliśmy wycieczki integracyjne a także wspólne wyjścia plenerowe. Spotkania na niebiesko to także wymiana doświadczeń rodziców, poznawanie się podczas swobodnej rozmowy.

W ramach „Spotkań na niebiesko” w 2024 r. zorganizowaliśmy cykliczne zajęcia tj:
„**Błękitna Zumba**” z instruktorem, w których uczestniczyli rodzice wraz z niepełnosprawnymi dziećmi oraz **projekt „Pod wspólnym niebem”** dofinansowany z Dolnośląskich Małych Grantów. W ramach projektu zorganizowano 3 gry terenowe na terenie parków w naszym mieście oraz wycieczkę wyjazdową na Głazy Krasnoludków.

Kontynuowana jest grupa wsparcia „**DOBROSTAN**”, w trakcie warsztatów uczestnicy opracowują własny plan zdrowienia, wymieniają się doświadczeniami i stają się dla siebie wsparciem. Głównym celem spotkań jest podnoszenie jakości życia chorych i osób bliskich. Poprawa komunikacji chorego z otoczeniem, nauka radzenia sobie z bólem emocjonalnym i stresem. Po ukończeniu warsztatów uczestnicy posiadają wiedzę jak samodzielnie efektywniej radzić sobie w kryzysie choroby.

Wsparcie asystenta rodziny w Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży

W Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży asystent rodziny podejmuje działania mające na celu poprawę funkcjonowania rodzin poprzez podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych i społecznych a także wspiera w procesie wyjścia z kryzysu bezdomności . W 2024r. 5 rodzin z Domu dla Matek, otrzymało lokal socjalny.

Warsztaty i działania przeprowadzone przez asystenta dla mieszkank CWS w Wałbrzychu obejmowały zorganizowanie: ferii, zajęć sensorycznych, warsztatów kulinarnych, pikników rodzinnych.

W celu doskonalenia umiejętności i warsztatu pracy asystenci rodzin uczestniczyli w szkoleniach, o tematyce:

- „Doskonalenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, umiejętności radzenia sobie w sytuacjach stwarzających trudności wychowawcze. Zastosowanie narzędzi psychologicznych w diagnozie rodziny” - 1 osoba, szkolenie prowadzone i finansowane przez DOPS.
- „Wybrane zagadnienia z zakresu prawa rodzinnego, administracyjnego, cywilnego i zabezpieczenia społecznego ze szczególnym uwzględnieniem regulacji prawnych w zakresie wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej” - 2 osoby, szkolenie prowadzone i finansowane przez DOPS.
- „Trening kontaktu z osobą uzależnioną – motywowanie do terapii” -11 osób, szkolenie wewnętrzne.
- I Konferencja o odpowiedzialności karnej - 6 osób, szkolenie prowadzone i finansowane przez DOPS.
- „Interwencja kryzysowa wśród dzieci i młodzieży. Rola asystenta rodziny. Dialog motywujący – praca z trudnym nastolatkiem” - 1 osoba, szkolenie prowadzone i finansowane przez DOPS.
- „Interwencja kryzysowa” - 9 osób, szkolenie wewnętrzne.
- „Trudności wychowawcze okresu dojrzewania. Uzależnienia i zachowania ryzykowne dla dzieci i młodzieży – profilaktyka”- 3 osoby, szkolenie prowadzone i finansowane przez DOPS.
- „Praca koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i asystenta rodziny z rodziną konfliktową” - 2 osoby, szkolenie prowadzone i finansowane przez DOPS.

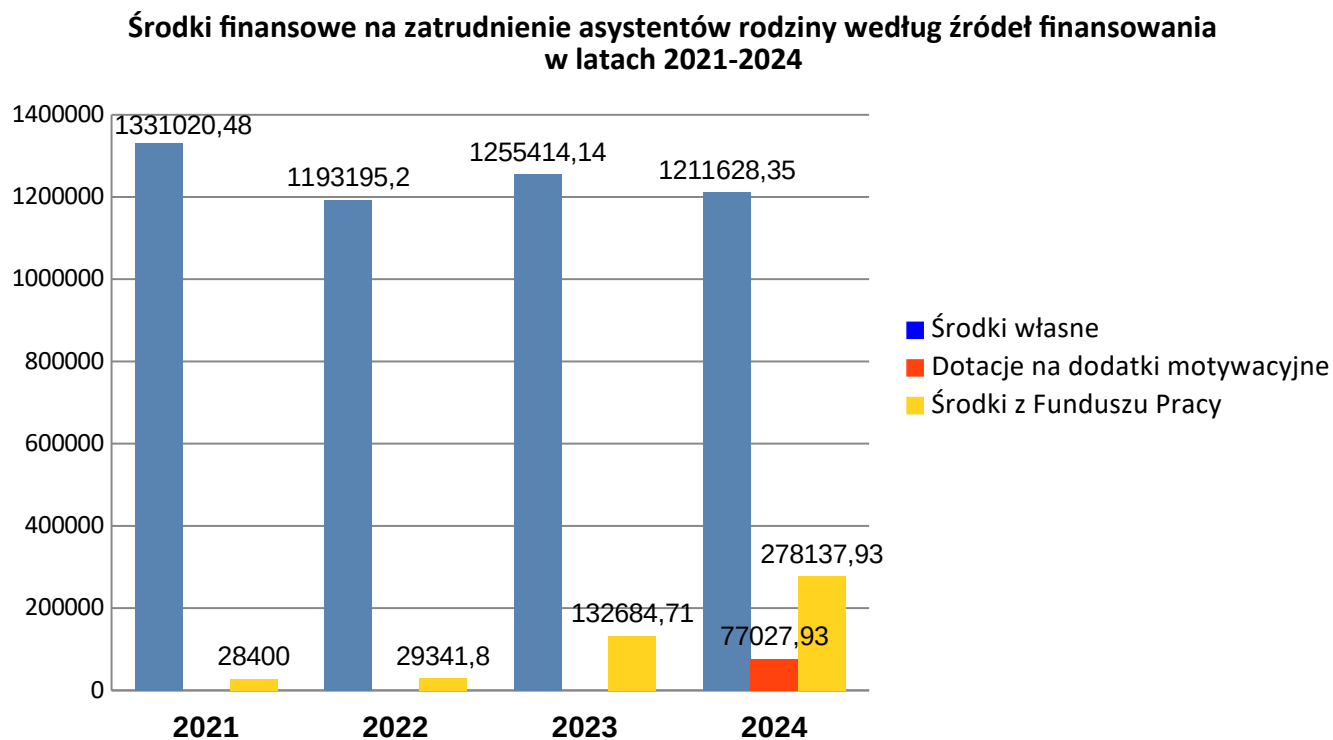
Zatrudnienie asystenta rodziny

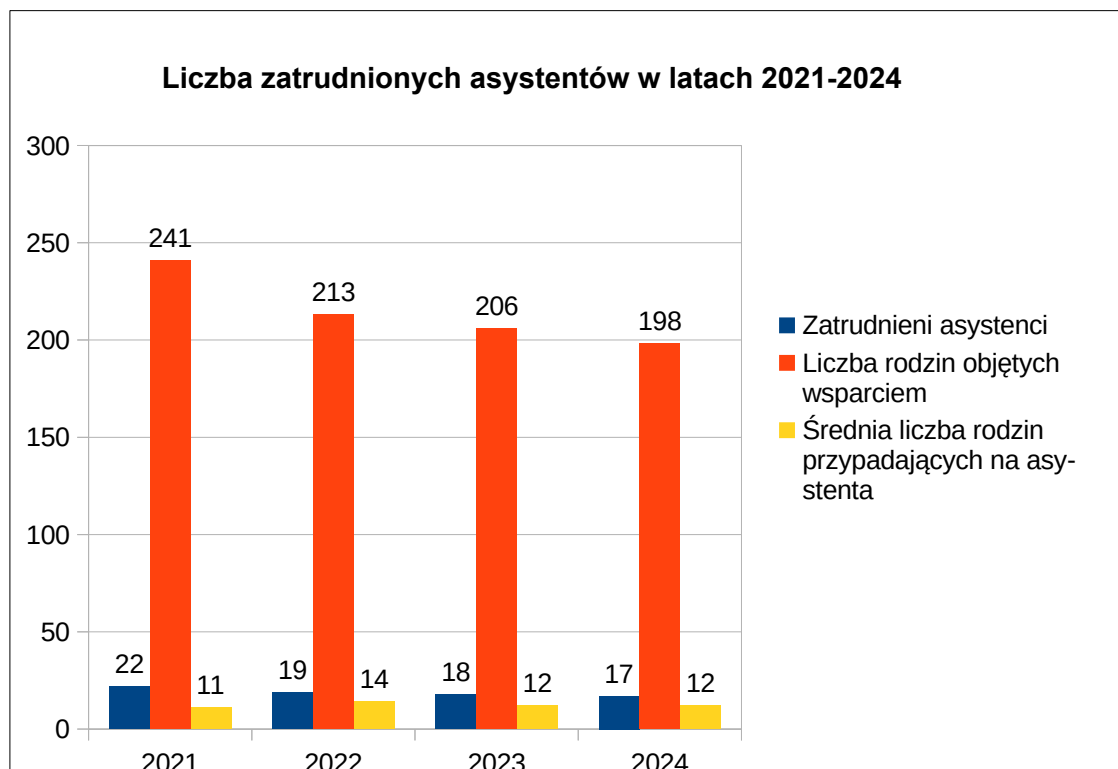
Zgodnie z wymogami ustawy zw/w ustawy gmina realizuje obowiązek zatrudnienia asystenta rodziny. Od 01.01.2024 roku do 31.12.2024 roku w Dziale Wspierania Rodziny było zatrudnionych 17 asystentów rodzin. Zgodnie z obowiązującą ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy za życiem asystent rodziny pracował nie więcej niż z 15 rodzinami, średnio miał pod opieką 12 rodzin. Asystent rodziny pracuje w systemie zadaniowym. Zatrudnieni asystenci finansowani są ze środków własnych Gminy oraz środków z Funduszu Pracy oraz dotacji na dodatki do wynagrodzenia.

W 2024 r. w ramach programu „Asystent rodziny 2024” z Funduszu Pracy pozyskano kwotę

27 8137 zł na dofinansowanie do dodatku do wynagrodzenia asystentów rodziny oraz na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia asystentów rodzin.

Pozyskano również 77027,93 zł w ramach dotacji na dodatki motywacyjne dla Asystentów Rodzin.

Pomoc w formie rodzin wspierających

W 2024 r. dwie rodziny skorzystały z pomocy rodziny wspierającej, która to wspólnie z asystentem rodziny udzielała dodatkowego wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Pomoc rodziny wspierającej udzielana była poprzez kształtowanie prawidłowego wypełniania podstawowych ról społecznych, w tym roli rodziców, a także organizowania czasu wolnego dzieciom, wypracowanie nawyku wspólnego spędzania czasu przez członków rodziny, wskazówek dotyczących wychowania dzieci. Rodziny wspierające nie ubiegały się o zwrot kosztów udzielonego wsparcia.

Rozwój i funkcjonowanie środowiskowych form wsparcia dziennego.

Placówki wsparcia dziennego prowadzone przez organizacje pozarządowe na zlecenie Gminy Wałbrzych

L.p.	Nazwa placówki	Adres	Podmiot prowadzący	Liczba miejsc
1	Placówka wsparcia dziennego - forma opiekuńcza z elementami socjoterapii oraz profilaktyki uzależnień	ul. B. Chrobrego 45 58-300 Wałbrzych	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Wałbrzychu ul. B. Chrobrego 45	25

Placówki prowadzące zajęcia opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci prowadzone przez organizacje pozarządowe na zlecenie Gminy Wałbrzych

L.p.	Podmiot prowadzący	Adres placówki	Liczba miejsc
1	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Wałbrzychu	Rusinowa ul. Os. Górnicze 48 58-308 Wałbrzych	15
2	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Wałbrzychu	Biały Kamień ul. Andersa 145 58-304 Wałbrzych	15

Na prowadzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Wałbrzycha Gmina Wałbrzych w 2024 r. wsparła Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Wałbrzychu, organizację pozarządową wyłonioną w drodze otwartego konkursu ofert.

Placówka w formie opiekuńczej działała w okresie od 8 stycznia do 31 grudnia 2024 r., przez 5 dni w tygodniu 4 godziny dziennie. Oprócz zajęć opiekuńczo-wychowawczych wspomagających naukę prowadzone były także zajęcia z elementami profilaktyki uzależnień. W okresie ferii zimowych i wakacji zapewniono dzieciom wypoczynek i wycieczki. Organizowano takie imprezy okolicznościowe jak: Dzień Dziecka, Mikołajki, Tłusty Czwartek, śniadanie wielkanocne czy Wigilię.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Wałbrzychu prowadziło również zajęcia opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym w dzielnicach Biały Kamień i Rusinowa. W okresie od 8 stycznia do 31 grudnia 2024 r. w dwóch świetlicach zagwarantowano dzieciom pomoc w nauce wyrównującą szanse edukacyjne, zajęcia propagujące profilaktykę uzależnień, zajęcia plastyczne, muzyczne i techniczne. Dzieci miały

zapewnioną opiekę wraz z poczęstunkiem przez 5 dni w tygodniu po 3 godziny dziennie. Zorganizowano im wyjścia m.in. do kina, Explora Parku, Starej Kopalni i Palmiarni oraz wypoczynek pobytowy w okresie ferii zimowych i wakacji.

Głównym realizatorem ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na terenie Wałbrzycha jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w którego strukturach znajduje się Zespół Placówek Wsparcia Dziennego, prowadzący świetlice w czterech dzielnicach.

Placówki wsparcia dziennego prowadzone przez Gminę Wałbrzych

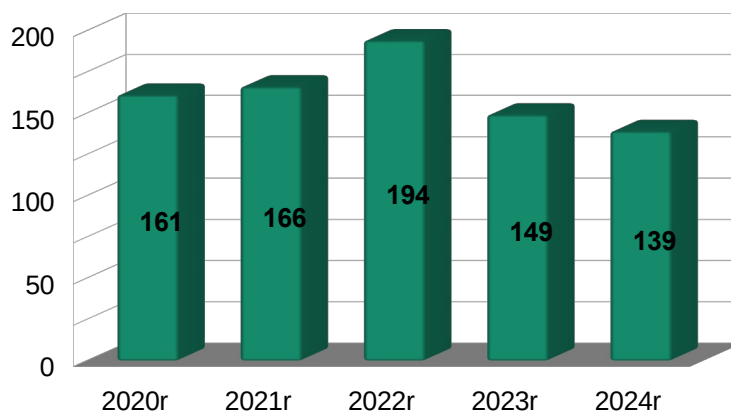
L.p.	Adres placówki	Nazwa placówki	Liczba miejsc
1	ul. Mickiewicza 26 58-300 Wałbrzych	Placówka wsparcia dziennego Śródmieście	15
2	ul. Dunikowskiego 39 58 – 309 Wałbrzych	Placówka wsparcia dziennego Piaskowa Góra	15
3	ul. Grodzka 71 58-316 Wałbrzych	Placówka wsparcia dziennego Podzamcze	15
4	ul. Niepodległości 64 58-303 Wałbrzych	Placówka wsparcia dziennego Podgórze	15

Pobyt w placówce jest dobrowolny i nieodpłatny, a przyjęcie następuje na pisemny wniosek rodziców, opiekunów prawnych dziecka, na wniosek sądu lub na podstawie skierowania od pracownika MOPS. Placówki przeznaczone są dla dzieci od 6 do 16 roku życia.

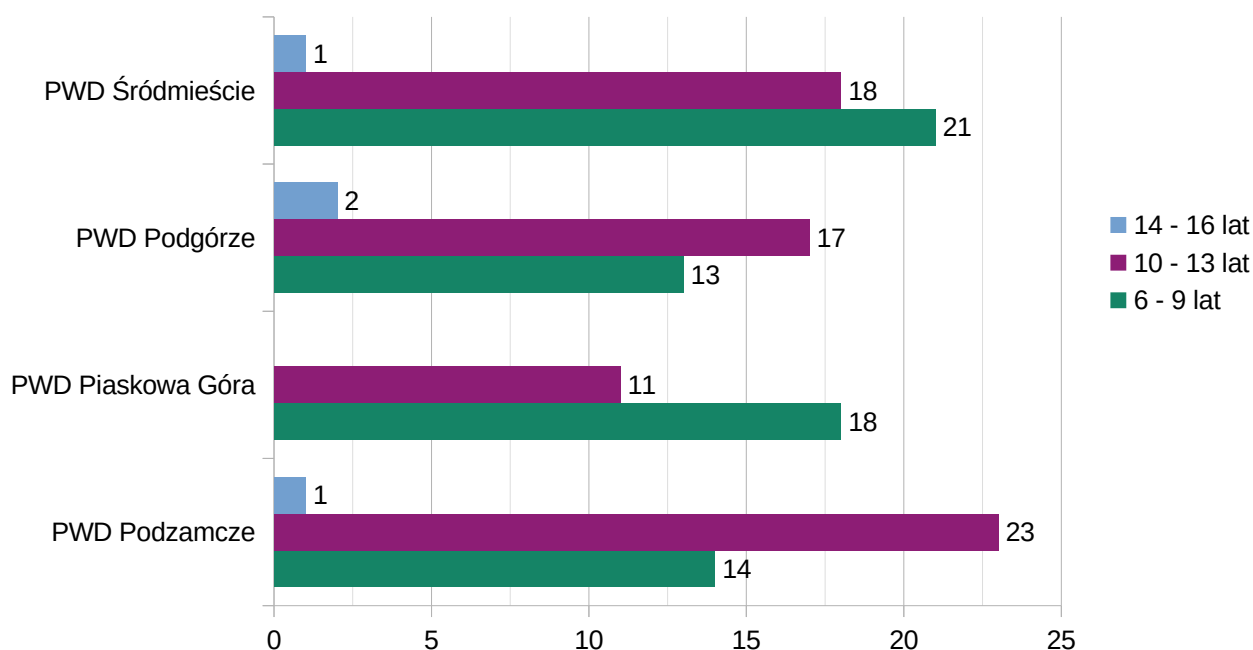
W roku 2024 do placówek wsparcia dziennego uczęszczało 139 dzieci, w tym 30 skierowanych przez pracowników MOPS.

Poniższy wykres przedstawia liczbę dzieci objętych wsparciem w placówkach wsparcia dziennego od 2020 roku. Widoczny jest spadek liczebności podczas trwania pandemii COVID-19 w 2020 i 2021 roku oraz w 2023 roku z powodu przeniesienia jednej z placówek do mniejszego lokalu i tym samym ograniczenia ilości miejsc. Z biegiem lat obserwuje się również zmniejszoną rotację w poszczególnych placówkach co powoduje że podopieczni zostają na dłużej a grupy są raczej stałe i nie ma miejsc dla nowych dzieci.

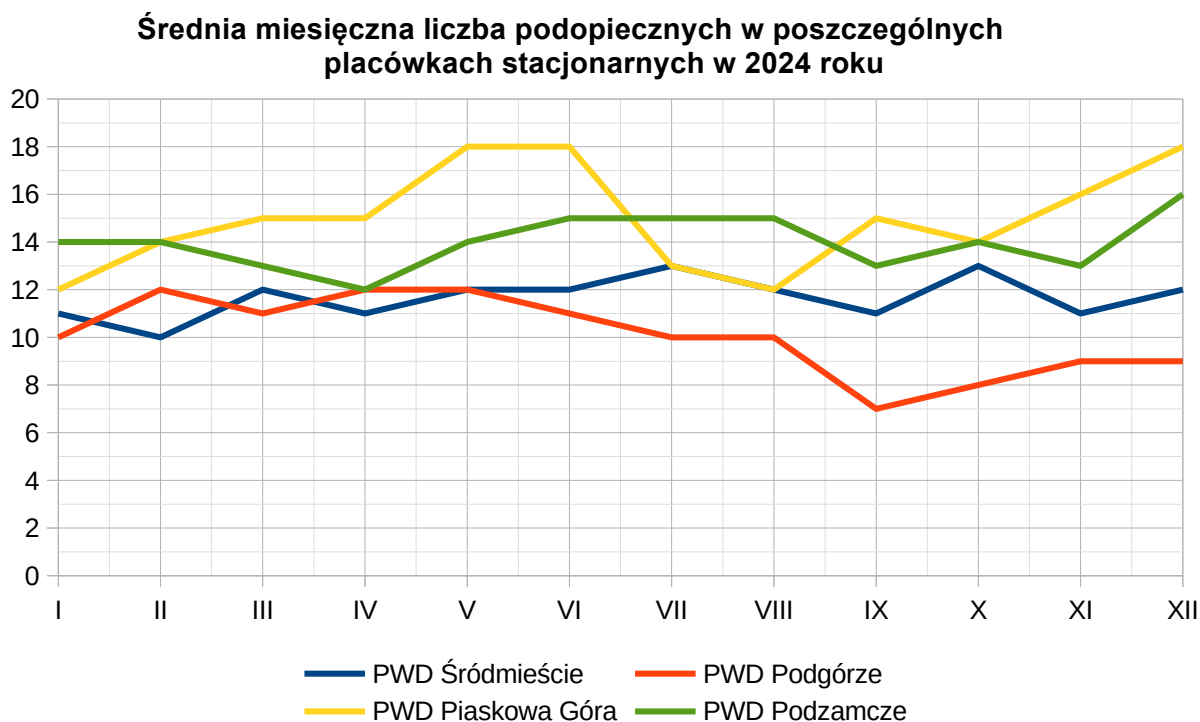
**Liczba dzieci objętych wsparciem
w placówkach wsparcia dziennego MOPS
w latach 2020 - 2024**

**Roczna liczba podopiecznych
w poszczególnych placówkach stacjonarnych
w 2024 roku z podziałem na wiek**

Z powyższego diagramu można wywnioskować, że zajęcia cieszą się największym zainteresowaniem wśród dzieci w wieku od 6 do 13 roku życia.

Placówki zapewniają dzieciom różnorodne formy wsparcia, które mają na celu ich rozwój emocjonalny, społeczny i edukacyjny oraz ciągłe wsparcie rodziców. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc należy do zadań własnych gminy.

Głównym celem oddziaływań jest efektywne przygotowanie dziecka do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu poprzez nabycie praktycznych umiejętności życiowych i społecznych przy jednoczesnym wsparciu rodziny poprzez pracę nastawioną na przezwyciężenie trudności opiekuńczo-wychowawczych oraz świadczenie specjalistycznego poradnictwa. Placówki zapewniają :

- opiekę i wychowanie,
- pomoc w nauce,
- pomoc w sytuacjach kryzysowych, szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych, osobistych w oparciu o diagnozę indywidualną dziecka i jego rodziny,
- organizację czasu wolnego, zabawę, zajęcia sportowe,
- organizację zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień mających na celu przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym,
- kształtowanie postaw związanych ze zdrowym stylem życia,
- dożywianie w formie kanapek i owoców,
- stałą współpracę z rodzicami,

- współpracę ze szkołą oraz innymi instytucjami w celu udzielenia pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów.

W 2024 Zespół Placówek Wsparcia Dziennego zorganizował szereg zajęć rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży, tj.: plastyczne, techniczne, muzyczne, sportowe, czytelnicze czy integracyjne; odbyło się kilkanaście wycieczek oraz spotkań okolicznościowych. Przez cały rok, placówki zapewniały systematyczne dożywianie w postaci kanapek i owoców. Zorganizowano dla podopiecznych wypoczynek zimowy oraz letni.

W naszych placówkach funkcjonuje również program profilaktyki uniwersalnej, który jest dostosowany do potrzeb rozwojowych wychowanków oraz środowiska lokalnego i służy ujednoliceniu działań wychowawczych i profilaktycznych. Jego realizacja odbywała się w ramach codziennych zajęć prowadzonych przez wychowawców, psychologów, spotkań z przedstawicielami instytucji, mających na celu informowanie podopiecznych o szkodliwości używek i innych zachowań ryzykownych. Odnotowano duże zainteresowanie warsztatami edukacyjnymi, dzieci chętnie angażowały się w zajęcia związane z bezpiecznym internetem, zdrowym odżywianiem, radzeniem sobie ze stresem oraz przeciwdziałaniem uzależnieniom. Zróżnicowane potrzeby, wykazują różny poziom świadomości na temat zdrowia, bezpieczeństwa oraz higieny emocjonalnej, co podkreśla konieczność indywidualnego podejścia w wielu przypadkach. Spotkania z przedstawicielami straży miejskiej, sanepidu oraz straży pożarnej dostarczyły praktycznej wiedzy, zwiększając poczucie bezpieczeństwa i odpowiedzialności.

W ramach powyższych zagadnień zorganizowano działania tematyczne:

1. Promocja zdrowego stylu życia.
  - warsztaty żywieniowe i sportowe z FITKLUB24 - edukacja na temat zasad zdrowego odżywiania oraz korzyści płynących z aktywności fizycznej,
  - warsztaty z pracownikami sanepidu - podnoszenie świadomości na temat higieny osobistej oraz profilaktyki chorób zakaźnych.
2. Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy.
  - „One billion rissing” - ogólnoświatowa kampania - taniec przeciwko przemocy.
  - „VI Sabacik ze Strażą Miejską” – festyn profilaktyczny.
  - „Marsz białej wstążki” – happening w ramach 16 dni przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć.
  - „Dzieciństwo bez przemocy” – udział w kampanii, która jest wyrazem sprzeciwu wobec krzywdzenia dzieci w Polsce i promuje rozwiązania sprzyjające dobremu dzieciństwu
3. Bezpieczny internet.
  - „Sieciaki” - edukacyjna akcja bezpieczeństwa w sieci we współpracy z Fundacją Dajemy Dzieciom Siłę.

- „Asy internetu”, „Fake Know More”, „Agresja w sieci” - zajęcia profilaktyczne prowadzone na podstawie materiałów z zewnętrznych szkoleń pracowników, zwiększające świadomość dzieci na temat zagrożeń w sieci, takich jak cyberprzemoc, oszustwa czy uzależnienie od mediów społecznościowych.
4. Higiena emocjonalna, czyli dbanie o zdrowie psychiczne i emocjonalne. Podobnie jak higiena fizyczna, higiena emocjonalna skupia się na praktykach i nawykach, które pomagają utrzymać równowagę emocjonalną oraz poprawić samopoczucie psychiczne.
- warsztaty oddechowe w sali doświadczania.
  - joga/Joga śmiechu.
  - zajęcia z uważności - rozwijanie umiejętności rozpoznawania emocji, zarządzania stresem oraz stosowania technik relaksacyjnych.

Kluczowym elementem w procesie wspierania dzieci w naszych placówkach jest współpraca z rodzicami. Regularny kontakt z rodzicami jest niezbędny. Spotkania, warsztaty i rozmowy indywidualne pozwalały na wymianę informacji o postępach dziecka, jego potrzebach oraz problemach. Współpraca z rodzicami pomaga też wspólnie ustalać cele i strategie wsparcia dziecka. Rodzice mogą dostarczyć cennych informacji na temat indywidualnych potrzeb i możliwości swojego dziecka. Dodatkowo dzięki mediom społecznościowym i stronie internetowej rodzice byli na bieżąco informowani o programach, zajęciach i wydarzeniach. Angażowanie rodziców w organizację wydarzeń, wolontariat czy grupy wsparcia pomogło w budowaniu silnej społeczności i poczucia przynależności. Równie ważnym aspektem jest stała już współpraca z instytucjami pomocowymi, takimi jak szkoły, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna oraz z pracownikami socjalnymi i asystentami w celu usprawnienia kompleksowego oddziaływania i reagowania w sytuacjach kryzysowych.

W każdej placówce zorganizowane były odpowiednie warunki i stały czas na naukę, gdzie podopieczni mieli możliwość odrobienia lekcji. Korepetycje na naszych świetlicach to ważny element wsparcia edukacyjnego, skierowany do dzieci, które potrzebują wsparcia m.in. w wyjaśnianiu trudnych zagadnień z różnych przedmiotów, utrwaleniu wiedzy zdobytej w szkole, pracy nad obszarami, w których dziecko ma zaległości, nauce podstawowych umiejętności, takich jak czytanie, pisanie czy liczenie, jak również wzmacnianie wiary we własne możliwości.

Placówki wsparcia dziennego odgrywają niezmiennie ważną rolę w rozwijaniu zainteresowań i umiejętności uczestników. Regularne uczestnictwo w zajęciach pozwala na systematyczne doskonalenie umiejętności, co z kolei wpływa na wzrost pewności siebie i samooceny. W celu zapewnienia wszechstronnego rozwoju zorganizowano różnorodne zajęcia tematyczne oraz wydarzenia, które pozwoliły na odkrywanie i pogłębianie dziecięcych pasji tj.:

- Zajęcia plastyczne i techniczne.
Rozwijają umiejętności manualne oraz zainteresowanie różnorodnymi technikami plastycznymi. Kształtują wyobraźnię dziecka i jego duchowość. Wyrabiają umiejętność wyrażania własnego "ja" w pracy twórczej.
- Pokazy talentów.
Takie pokazy to doskonała okazja dla uczestników, aby zaprezentować swoje umiejętności i pasje przed szerszą publicznością. Występy nie tylko motywują do dalszego rozwoju, ale również budują pewność siebie i umiejętności interpersonalne.
- Zajęcia teatralne.
Rozwijają kreatywność, wyobraźnię oraz umiejętności aktorskie. Uczestnicy uczą się pracy zespołowej, interpretacji tekstów literackich oraz wyrażania emocji na scenie. Regularne próby i przedstawienia teatralne pozwalają na zdobycie doświadczenia scenicznego i rozwijanie pasji do teatru.
- Warsztaty wokalne.
Skupiają się na rozwijaniu umiejętności śpiewu oraz technik wokalnych. Uczestnicy uczą się właściwego oddychania, artykulacji, intonacji oraz interpretacji utworów muzycznych. Regularne ćwiczenia wokalne pomagają w poprawie jakości głosu i rozwijaniu talentu muzycznego. Te zdolności zostały wykorzystane m.in. w Marszu do wiosny, Dniu pracownika socjalnego, Festiwalu piosenki osób niepełnosprawnych czy Kolędowaniu podczas świątecznych spotkań w Domach Pomocy Społecznej.
- Zajęcia taneczne.
Taniec to doskonała forma aktywności fizycznej, która jednocześnie rozwija koordynację ruchową, rytmikę oraz wyczucie przestrzeni. W ramach zajęć tanecznych uczestnicy poznali różnorodne style taneczne. Regularne treningi i występy pozwalają na rozwijanie pasji i umiejętności tanecznych. Do takiego treningu wykorzystujemy konsole do gier, co dodatkowo kształtuje właściwe korzystanie z zasobów internetowych i elektroniki.
- Zajęcia turystyczne i przyrodnicze.
Mają na celu rozwijanie zainteresowań związanych z naturą i aktywnością na świeżym powietrzu. Uczestnicy biorą udział w wycieczkach, spacerach, obserwacjach przyrody oraz warsztatach ekologicznych. Dzięki temu uczą się szacunku do środowiska naturalnego oraz poszerzają wiedzę na temat okolicznej fauny i flory, zdobywając jednocześnie szczyty tutejszych gór.
- Zajęcia rozwijające logiczne myślenie.
Czyli rozwój umiejętności analitycznych, krytycznego myślenia oraz rozwiązywania

problemów. Uczestnicy brali udział w różnorodnych grach logicznych, łamigłówkach, zagadkach oraz zadaniach matematycznych. Regularne ćwiczenia wspomagają rozwój intelektualny i przygotowują do radzenia sobie z wyzwaniami w życiu codziennym.

Podopieczni systematycznie brali też udział w zajęciach sportowych na basenie, kręgielni czy podczas codziennych rozgrywek świetlicowych, kształtując tym sposobem umiejętność zdrowej rywalizacji. Dzięki całorocznym wizytom w instytucjach kultury, takich jak teatr, kino, filharmonia, muzeum czy galerie sztuki mogli rozbudzać zainteresowania kulturalne i kształtować właściwe zachowania w miejscach publicznych. Zorganizowano także szereg przedsięwzięć i warsztatów ekologicznych. Podopieczni wykonali domki dla jeży, przeprowadzono także zajęcia edukacyjne w tym zakresie. Placówki brały także cykliczny udział w akcjach sprzątania świata, eko warsztatach w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, warsztatach kulinarnych Zero Waste, zajęciach z czerpania papieru „Okaż kulturę, chroń naturę !”, zbierali elektrośmieci i sadzili drzewa. Celem udziału w kampaniach ekologicznych jest kształtowanie odpowiedzialności za środowisko, wskazanie alternatywnych rozwiązań, które nie mają destrukcyjnego wpływu na planetę. Dzieci rozbudzają zainteresowanie przyrodą i otaczającym światem.

W roku 2024 placówki aktywnie współpracowały przy organizacji licznych imprez miejskich, które miały na celu integrację społeczności, promowanie zdrowego stylu życia oraz wsparcie różnorodnych inicjatyw. Ta współpraca nie tylko wzbogaciła ofertę kulturalną i społeczną miasta, ale także przyczyniła się do rozwoju lokalnych talentów oraz wzmacniania więzi międzyludzkich. Zaangażowaliśmy się w organizację wydarzeń takich jak festyny, dni sportu, oraz wydarzenia proekologiczne. Dzięki tym działaniom dzieci z Wałbrzycha miały okazję aktywnie uczestniczyć w życiu społeczności lokalnej, zdobywać nowe umiejętności oraz nawiązywać przyjaźnie. Jak co roku zorganizowaliśmy „Marsz do wiosny” we współpracy z różnymi środowiskami lokalnymi, szkołami oraz radnymi. Wzięliśmy też udział w kilku miejskich i ogólnokrajowych a nawet ogólnoswiatowych akcjach i wydarzeniach, m.in.: One Billion Rising – taniec przeciwko przemocy, Śniadanie na trawie w Zamku Książ, festyn miejski na powitanie wakacji, XXIV Toyota Eko Półmaraton, Marsz białej wstążki, festyny profilaktyczne Straży Miejskiej i Policji.

Przez cały rok wszystkie placówki czynnie angażowały się w działania wolontarystyczne.

Przy okazji każdych świąt dzieci przygotowywały kartki z życzeniami oraz słodki poczęstunek dla wszystkich pracowników MOPS oraz zaprzyjaźnionych firm, instytucji, wolontariuszy skupionych przy Ośrodku, wałbrzyskich seniorów, pensjonariuszy Domów Pomocy Społecznej, Dziennych Domów Pobytu oraz Centrum Wsparcia Socjalnego. Łącznie obdarowano ponad 1 200 osób. Placówki organizowały i uczestniczyły w wielu akcjach charytatywnych. We współpracy ze stowarzyszeniem „Przyjazny Stary Zdrój”, „Progres” i fundacją „Patataj Animals Sanctuary” zorganizowano charytatywne kiermasze, podczas których zbierano środki na pomoc

zwierzętom. Cały rok prowadzono we wszystkich placówkach zbiórkę odzieży, zabawek i najpotrzebniejszych rzeczy dla podopiecznych Centrum Wsparcia Socjalnego. Podopieczni brali udział w zbiórce darów dla potrzebujących zwierząt ze schroniska oraz systematycznie wyprowadzali psy na spacer. Własnoręcznie wykonane kartki świąteczne, lasy w słoikach trafiały na licytacje na festynach charytatywnych, których dochód w całości był przeznaczony na pomoc chorym z Wałbrzycha. Dzieci wzięły też udział w „Żonkilowej kweście” dla wałbrzyskiego hospicjum. Angażowanie podopiecznych do tego typu akcji ma na celu uwrażliwienie na potrzeby innych, życzliwość, tolerancję, rozwijanie empatii oraz kształtowanie pozytywnej postawy wobec cierpiących i potrzebujących.

W roku sprawozdaczym udało nam się również nawiązać współpracę z Fundacją Polki Mogą wszystko, za pośrednictwem której to nasze dzieci otrzymały wymarzone paczki od darczyńców z całej Polski.

W ramach podnoszenia swoich kwalifikacji wszyscy pracownicy wzięli udział w :

- Konferencji na temat odpowiedzialności karnej nieletnich,
- I Ogólnopolskiej Konferencji Placówek Wsparcia Dziennego „SPOT-kajmy się. Idee przyszłości” zorganizowanej przez Centrum Wspierania Rodzin-Rodzinna Warszawa,
- Szkoleniu „Wspomaganie rozwoju psychospołecznego dzieci nieśmiałych”.

W ramach rządowego programu: „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024–2027” od 1 lipca 2024 roku pracownicy otrzymują dodatek do pensji w wysokości 1 000zł brutto.

Podobnie jak w latach poprzednich, planowane jest nadal propagowanie oferty placówek wsparcia dziennego realizowanych na rzecz dzieci, ale stanowiących jednocześnie element wspierania całej rodziny. Zapewnienie najmłodszemu dostępu do nieodpłatnych, atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego może skutecznie przeciwdziałać podejmowaniu przez nie zachowań ryzykownych i zapobiec ich demoralizacji oraz wykluczeniu społecznemu. Kształtowanie pozytywnych wzorców spędzania czasu przez młodych odbiorców może pozytywnie wpłynąć na aktywności podejmowane w przyszłości. Dlatego większość działań będzie kontynuowana również w następnym roku. W ramach działalności w zakresie szeroko pojętej profilaktyki dodatkowo kontynuowane akcje profilaktyczne zainicjowane podczas szkoleń pracowników w roku 2023 („Asy internetu”, „Fake Know More”, „Agresja w sieci”) oraz programy rekomendowane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

W związku z rosnącym zapotrzebowaniem i zapewnieniu środków finansowych, w założeniach Ośrodka jest również uruchomienie nowych placówek wsparcia dziennego w dzielnicach Nowe Miasto i Piaskowa Góra oraz dwóch miejsc pracy podwórkowej w okresie wakacji, przy pozyskaniu nowych zasobów kadrowych.

Plan Działu Wspierania Rodziny na 2025 r.

W ramach swoich zadań asystenci rodzin i pedagodzy będą nadal prowadzić:

- warsztaty i działania na rzecz rodzin w obszarze podnoszenia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, indywidualnych spotkań w miejscu zamieszkania rodziny,
- warsztaty ukierunkowane dla dzieci, których zadaniem będzie gromadzenie doświadczenia emocjonalnego, wsparcia, ogólnego rozwoju dziecka, odkrywania świata. Pobudzania naturalnej ciekawości w poznawaniu otoczenia i zdobywaniu nowej wiedzy,
- kampanię na rzecz pozyskania rodzin wspierających,
- kontynuowane będą spotkania w ramach powstałych wcześniej grup wsparcia : „Spotkania na niebiesko”, „Klub Rodzica”, „Dobrostan”,
- realizowany będzie nadal projekt „Chodź, poznaj, pokochaj” – wycieczki krajoznawcze - „Tajemniczy Dolny Śląsk” (m.in. wycieczki wyjazdowe),
- dalsza współpraca z instytucjami kultury (Muzeum Porcelany, Biblioteka Miejska, Galeria BWA, Teatr Lalki i Aktora, Stara Kopalnia, WOK, Kino Apollo itp.),
- podejmowane będą próby pozyskiwania sponsorów, dofinansowań i grantów na realizację działań i projektów.

W stosunku do kadry pracującej z rodzinami i dziećmi za kluczowe uznano:

- szkolenia asystentów,
- utrzymanie zatrudnienia zgodnego z wymogami ustawowymi w zakresie wspierania rodziny oraz wzrost wynagrodzeń, w celu utrzymania etatów w pracy z rodziną i dziećmi.